

// Het gaat vooral over status
en allerlei andere symbolen
die voor schijnveiligheid
zorgen //

Spiritueel leiderschap is de wet van de minste weerstand

De Indiase bestsellerauteur en spirituele goeroe Deepak Chopra vindt dat de tijd rijp is voor spiritueel leiderschap. Hij geeft inmiddels ook les op gerenommeerde business scholen. "Een leider moet op zoek gaan naar de ziel van een onderneming."

Ruim veertig boeken, twee spirituele centra en talloze beroemde cliënten. De Indiase arts Deepak Chopra is een van de succesvolste spirituele goeroes ter wereld. Chopra vindt dat er een ernstig gebrek is aan inspirerend leiderschap in de wereld. Wij leven volgens hem in een kunstmatige wereld. "Er is een enorm verlangen naar leiderschap. Een grote honger om het menselijke potentieel te verwezenlijken. Ik was laatst in een meeting in Argentinië waar men zich in het begin aan elkaar voorstelde. Iedereen begon met zijn functieomschrijving, Ik ben baas daar, hoofd van die afdeling etc. Waarom praten we zo zelden over wat ons menselijk maakt? Iedereen heeft toch pijn geleden, is verliefd geworden of houdt van muziek of literatuur. Laten we het daarover hebben. Als mensen dat meenemen hebben we een veel mooiere wereld."

Chopra is echter niet onomstreden. Zijn visie op geneeskunde – zo zegt hij dat gelukkige gedachten tot gelukkige moleculen leiden – maakte hem in westerse medische kringen niet geliefd en leverde hem tevens een aantal rechtszaken op. Zijn status varieert van goeroe tot charlatan, afhankelijk van wie je het vraagt. Chopra zegt hier wijselijk over dat dit meer zegt over de mensen zelf dan over hem.

De Indiër heeft veel bekende aanhangers. Hij heeft naar verluid Bill Clinton door de Lewinsky affaire geholpen. De Amerikaanse designer Donna Karan kreeg van haar bedrijf een zwijgplicht opgelegd nadat zij bekend maakte dat zij zich bij alle beslissingen door Chopra liet leiden. Beleggers lieten het vervolgens massaal afweten. Chopra zelf praat liever niet over zijn beroemde cliënten. Volgens hem zijn we niet meer dan energie, een soort protonensoep. Alles wat wij meemaken is het gevolg van onze eigen voorstellingen. Wij maken ons leven zelf. In de VS sterven meer mensen omdat ze een hekel hebben aan hun werk dan omdat ze roken of ongezond eten, benadrukt hij. Wij kunnen dertig tot vijftig jaar ouder worden als wij onze zienswijze en eetpatroon veranderen is een van zijn stellige overtuigingen.

Deepak Chopra was onlangs op uitnodiging van adviesbureau Nieuwe Dimensies weer een dag in Nederland om een goedbetaalde lezing te geven over zijn visie op leiderschap. Met zijn designerkleding en een met diamanten ingelegde bril zou hij net zo goed modeontwerper kunnen zijn. Hij heeft vriendelijke, bruine ogen, praat zacht en is soms vanwege zijn Indiaas accent moeilijk te verstaan.

Deepak Chopra

1947 > geboren in New Delhi

1968 > studeert af aan het All India Institute of Medical Sciences in India

1970 – 1985 > werkt als arts en later hoofd bij het New Jersey Hospital en University of Virginia in de VS, heeft een praktijk in Boston

1985 > directeur Maharishi Ayurveda Health Center in Lancaster, Massachusetts

1993 > directeur Sharp Institute for Human Potential in San Diego

1995 > richt Chopra Center for Well Being in California op

2005 > opening tweede centrum in New York

Deepak Chopra is getrouwd en heeft een zoon en een dochter

De zeven spirituele wetten van succes

De wet van pure potentialiteit. Wij zijn louter bewustzijn en dat is onbegrensd. Door stilte en meditatie kunnen wij in contact komen met de natuur en ons oneindige vermogen. Niet oordelen is ook een manier om bewust te worden

De wet van het geven. Chopra is van mening dat wij datgene aan anderen moeten geven waar wij zelf het meeste behoefte aan hebben. Als wij waardering willen, moeten wij anderen waarderen. Door te geven, komt alles in overvloed terug

De wet van het karma, oftewel oorzaak en gevolg. Wij maken elke dag keuzes. Het gaat er om ons bewust te worden van de keuzes die wij maken en daarvan de consequenties overzien

De wet van de minste weerstand gaat over acceptatie van situaties en mensen zoals ze zijn en verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen situatie zonder schuld te voelen. Ophouden met strijden en anderen van uw standpunten te overtuigen.

De wet van intentie en wens. Wij kunnen alles creëren wat wij maar willen. De meeste obstakels zijn denkbeeldig

De wet van afstand nemen. Om te bereiken wat wij willen moeten wij afstand leren nemen van het beoogde resultaat. Gehechtheid aan symbolen als geld of huizen is gebaseerd op angst en de behoefte aan zekerheid. Deze symbolen zijn vergankelijk en zekerheid is een illusie. Het ware besef van rijkdom is het vermogen alles te bereiken wat je wilt zonder veel moeite te doen.

De wet van het 'Dharma' of doel in het leven. Volgens deze wet heeft u een uniek talent en als u daar gebruik van maakt verliest u het gevoel voor tijd en gaat alles vanzelf. Het is het antwoord op de vraag: wat zou ik het liefste doen als tijd en geld geen rol speelden? Een andere component is het dienen van de mensheid door te vragen 'hoe kan ik helpen' in plaats van 'wat word ik er beter van?'

U zegt dat wij lesgeven in hetgeen wij zelf nodig moeten leren. Wat moet u zelf dringend leren?

"Ik heb een grote behoefte aan goedkeuring van anderen. Ik kom er langzaam over heen."

Goedkeuring? U schreef ruim veertig boeken die in dertig talen zijn vertaald en twintig miljoen keer zijn verkocht. Is dat niet voldoende?

"De behoefte aan goedkeuring is de drive achter mijn werk. Het wordt ook de wijsheid van onzekerheid genoemd. Als jij je zeker voelt, ben je gedoemd om te mislukken of seniel te worden. Ik heb nog nooit een succesvol iemand ontmoet die niet onzeker is. Ik noem het goddelijke onvrede. Verwarring, onvrede en chaos zijn belangrijk voor de ontwikkeling."

Wat was de hardste les om te leren?

"Dat je anderen niet kunt veranderen. Alleen jezelf. Het ego verlangt naar waardering en aandacht, maar daar komen geen mooie dingen uit voort. Daar hou je een onvoldaan gevoel aan over. Je moet op zoek gaan naar je eigen passie en je unieke talenten. Daarvoor moeten we naar binnen durven kijken en niet naar buiten."

Wat is spiritueel leiderschap?

"Spiritualiteit is creatief potentieel. Of dat nou muziek, poëzie of technologie is. Een spirituele leider is het symbool van de gezamenlijke ziel van een groep individuen. Hij kanaliseert de energie en creativiteit. Een leider moet op zoek gaan naar de ziel van een onderneming. Wat is de ziel? Relaties, zingeving, intuïtie, visie en inspiratie. Allereerst moet een leider zijn eigen ziel ontdekken en vervolgens het potentieel van zijn volgers verwezenlijken. Het gaat niet over jezelf, maar over de talenten en behoeften van anderen. Een spirituele leider zorgt voor verbondenheid, vertrouwen en gevoelens van zekerheid.

Dat zijn mensen zich thuis en geborgen voelen."

Hoeveel spirituele leiders kent u?

"Nelson Mandela, Desmond Tutu, Mahatma Gandhi, Moeder Theresa etc."

En in het bedrijfsleven?

"Ja, maar dat zijn geen bekende namen. Geen ceo's. Het zijn vooral middenmanagers. De spirituele managers die ik ken zijn juist geen beroemdheden. Ik geef les op business scholen als Harvard en zie een sterke behoefte aan spiritueel leiderschap. Dat is logisch omdat spiritueel leiderschap over zaken gaat als teambuilding en emotionele binding met het bedrijf. Dat vertaalt zich direct in goede resultaten."

Maar managers zijn vooral gericht op financiële resultaten. Een manager wordt niet afgerekend op de emotionele binding van zijn medewerkers.

"Ja dat klopt. Maar het verandert langzaam. Het heeft geen zin om met de oude leiders te werken. Je moet een nieuwe generatie managers kweken. Spiritueel leiderschap is iets dat je kan leren en dat gaat het beste met jonge mensen die nog niet zijn vastgeroest in bepaalde overtuigingen."

Is er ander leiderschap nodig in de 21ste eeuw?

"Ja. De tijd is rijp voor meer verlichting en spiritueel leiderschap. Wij zijn nu meer bewust van belangrijke zaken als mensenrechten of ecologie. In het verleden negeerden we dat te vaak en respecteerden de natuur of mensen niet. Inmiddels zijn er steeds meer bewegingen die een poging doen om de wereld beter te maken. We moeten alleen een kritische massa bereiken."

Wat voor leider bent u zelf?

"Ik heb geen politieke of zakelijke ambities."

// Een leider moet op zoek gaan de ziel van een onderneming //

Maar u leidt toch een organisatie?

“Nee, daar heb ik mensen voor. Ik heb geen idee wat wij omzetten en bemoei met niet met de gang van zaken. Ik doe waar ik goed in ben: lezen en lesgeven.”

U werkt als persoonlijke coach voor bestuursvoorzitters. Wat zijn hun grootste problemen of angsten?

“De loyaliteit en het commitment van hun medewerkers. Als je medewerkers niet tevreden zijn is de zaak ook niet succesvol.”

Hoe helpt u de managers?

“Het is een gezamenlijke inspanning. Ik train de leider om op verschillende niveaus te communiceren. Niet alleen intellectueel maar ook emotioneel.”

Hoe communiceert iemand emotioneel?

“Je moet de behoeften van mensen onderkennen. Een menselijke behoefte is niet salaris ontvangen, maar erkenning en waardering krijgen. Een medewerker wil zich ergens thuis voelen en een onderdeel van een team zijn. Als een leider daarvoor kan zorgen, creëer je een veilige omgeving waar medewerkers hun talent verwezenlijken.”

U noemt onze samenleving emotioneel en spiritueel bankroet. Waarom?

“Er is nog steeds een hele grote groep mensen die het liefst in de middeleeuwen blijven of materialistisch en hedonistisch zijn ingesteld. Die vooral op hun eigen ego zijn gericht. Wij moeten een kritieke massa van mensen hebben die geloven dat er een betere manier is voor onze samenleving. Daarvoor heb ik ook een wereldwijde organisatie Alliance for the New Humanity opgezet. Nu is de tijd. Wij hebben de technologie om wereldwijd problemen in no time op te lossen als wij onze gezamenlijke intelligentie weten te gebruiken. Alleen het ego moet opzij worden gezet.”

Waar zijn we bang voor?

“We zijn gehypnotiseerd door onze sociale conditionering. Het gaat vooral over status en allerlei andere symbolen die voor schijnveiligheid zorgen.”

Wat zou u graag veranderen in deze wereld?

“Ik zou het zelfbeeld van mensen veranderen. Het gevoel te weten wie je werkelijk bent. Geen individu, maar een onderdeel van een groter geheel. Als

mensen door zouden hebben dat zij zijn verbonden met alles wat er in de wereld gebeurt, zouden er veel minder vreselijke dingen gebeuren. Dan is er geen ik meer of de ander.”

En wat moeten managers in het bedrijfsleven nodig leren?

“Het belangrijkste is dat zij vragen leren stellen aan hun medewerkers. Wat zijn de behoeftes en hoe kan je die als manager verwezenlijken. Ik zou hen alles leren over de menselijke behoeftes: zekerheid, zingeving of intuïtie.”

Geen business vaardigheden?

“Teambuilding is een business skill. Maar de rest kun je aan de accountants overlaten (lacht).”

U vraagt gemiddeld 50.000 dollar voor een lezing. Is dat ook spiritueel leiderschap?

“Ik vraag inderdaad veel geld. Zo financier ik al mijn activiteiten over de hele wereld. Ik verzamel geen geld. Er zijn ook lezingen die ik gratis geef aan non-profit organisaties. Het geld moet ergens vandaan komen.”

U krijgt behoorlijk veel kritiek.

Hoe gaat u hiermee om?

“Dat maakt mij niets uit. Ik ga met iedereen in discussie die dat wil. Wie mij onwetenschappelijk vindt, is bevoren in een overbodige kijk op de wereld. Als ik me druk zou maken over kritiek zou ik geen werk gedaan krijgen. Er zullen altijd mensen zijn die mij bekritisieren. Daar zal ik mee moeten leven. Het is zoals Oscar Wilde zegt: “Mijn beste vrienden zijn mijn slechtste critici.”

Dit ingekorte en bewerkte interview verscheen eerder in het boek *De essentie van leiderschap* van Dominique Hajtema.

